

Uchwała nr 93/2018/2019
Rady Wydziału Biologii US
z dnia 1 lipca 2019 r.

w przedmiocie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne dr. Łukaszowi Jankowiakowi

Działając na podstawie art. 18a ust. 11 i art. 19 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2017 poz. 1789) uchwała się, co następuje:

§ 1. Rada Wydziału Biologii nadaje dr. Łukaszowi Jankowiakowi stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

DZIEKAN
Wydziału Biologii
Uniwersytetu Szczecińskiego

dr hab. Andrzej Zawad, Prof. US

Załącznik nr 1

Uzasadnienie Uchwały Komisji Habilitacyjnej w sprawie wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia
dr. Łukaszowi Jankowiakowi

1. Sylwetka naukowa habilitanta

Dr Łukasz Jankowiak zdobył wyższe wykształcenie na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Studia (kierunek Biologia) ukończył w roku 2008 i otrzymał tytuł magistra biologii. Pracę magisterską pt. „Zależności troficzne pomiędzy lisem (*Vulpes vulpes*) i myszołowem (*Buteo buteo*), najważniejszymi drapieżnikami w krajobrazie rolniczym południowej Wielkopolski” wykonał pod kierownictwem prof. dr. hab. Piotra Tryjanowskiego. Wyniki pracy magisterskiej zostały opublikowane w dwóch anglojęzycznych czasopismach, w tym jednym znajdującym się na liście filadelfijskiej oraz zostały zaprezentowane na dwóch zagranicznych konferencjach.

Habilitant uzyskał stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biologii w roku 2013 na Wydziale Biologii Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na podstawie pracy doktorskiej pt. „Zależności troficzne w zgrupowaniu drapieżników żyjących w ekstensywnie użytkowanym krajobrazie rolniczym”, wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Piotra Tryjanowskiego. Wyniki przedstawione w rozprawie zostały opublikowane w dwóch artykułach, w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, w tym w jednym z listy filadelfijskiej. Ponadto, wyniki doktoratu zostały przedstawione podczas konferencji krajowej.

Od 2014 do 2015 roku habilitant pracował na stanowisku asystenta, a od 2015 jako adiunkt w Katedrze Anatomii i Zoologii Kręgowców na Wydziale Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego.

2. Ocena osiągnięcia naukowego przedstawionego w postaci cyklu publikacji

Jako osiągnięcie naukowe dr Łukasz Jankowiak przedstawił cykl ośmiu artykułów pod wspólnym tytułem „Wybrane cechy historii życiowej miejskiej populacji kosa (*Turdus merula*) a jego sukces lęgowy i przeżywalność”, opublikowanych w latach 2014-2018 w czasopismach z listy JCR o współczynniku IF od ok. 0,5 do 3,31 (łącznie IF = 12,16; 235 pkt. MNiSW). W jednej z prac dr Jankowiak jest jednym współautorem, a pozostałe prace, oprócz habilitanta, mają dwóch, trzech lub pięciu współautorów. W trzech publikacjach habilitant jest pierwszym i korespondencyjnym autorem, a jego procentowy udział w tworzeniu tych prac wynosił 90 – 95%. W pozostałych publikacjach procentowy udział habilitanta wynosi 20-90%. Oświadczenia dołączone do publikacji potwierdzają kluczową rolę kandydata w opracowaniu koncepcji badań bądź koncepcji analiz zebranych wcześniej danych, wykonaniu analiz danych i interpretacji wyników oraz w przygotowaniu manuskryptów.

Wątpliwość wszystkich recenzentów wzbudziło jednak dołączone do każdej z tych publikacji oświadczenie habilitanta, że jego udziałem było „wykonanie części prac terenowych”. Część publikacji składających się na osiągnięcie opartych jest o analizę danych terenowych zebranych w okresie znacznie poprzedzającym rozpoczęcie współpracy dr. Jankowiaka z ośrodkiem szczecińskim, więc w zbieraniu tych danych terenowych nie mógł mieć udziału. Komisja ustaliła, że informacja ta faktycznie jest niepoprawna, a źródłem błędu było mechaniczne przekopiowanie części oświadczenia dotyczącego innej publikacji. Komisja uznała, że należy potraktować sprawę jako brak staranności w przygotowaniu formalnej dokumentacji, nie mający wpływu na merytoryczną ocenę osiągnięcia.

Głównym osiągnięciem naukowym cyklu publikacji jest stwierdzenie, że cechy historii życiowej takie jak wiek, trwałość pary oraz zdobyte doświadczenia silnie wpływają pozytywnie na sukces lęgowy kosów oraz na ich przeżywalność. Habilitant odnosząc się do czynników wpływających na sukces lęgowy wykazał, że: 1) sukces reprodukcyjny samic kosa wzrasta wraz z wiekiem i jest najwyższy w czwartym roku życia, natomiast dla samców pozostaje stabilny od momentu rozpoczęcia rozrodu tj.

od drugiego roku życia, 2) na wzrost sprawności reprodukcyjnej kosa wpływa wcześniejsza inicjacja reprodukcji oraz zwiększona umiejętność w budowie gniazd, 3) starsze osobniki utrzymujące dłużej partnera mają wydłużony sezon lęgowy, 4) starsze osobniki budują szybciej gniazda niż osobniki młodsze, 5) samce powyżej drugiego roku życia rzadziej zostają bez partnerki niż osobniki młodsze, 6) długość skoku ma pozytywny wpływ na skuteczność znalezienia partnerki przez młodsze samce, 7) piąty i szósty rok życia kosa jest najbardziej efektywnym wiekiem pod względem sukcesu rozrodczego. W przypadku czynników wpływających na przeżywalność habilitant wykazał, że 1) długość życia, i tym samym zdobywanie doświadczeń pozytywnie wpływają na wyższą przeżywalność osobników dorosłych, 2) dyspersja młodych osobników jest częstsza niż osobników starszych, ze względu na słabą efektywność konkurowania ze starszymi osobnikami, 3) zarówno wewnątrz- i międzysezonowa stałość do partnera przyczynia się do większej możliwości przeżycia w kolejnym okresie obserwacji u obu płci.

Wszyscy recenzenci pozytywnie ocenili osiągnięcie. **Dr hab. Cezary Mitrus** stwierdził, że „cały cykl dotyczy ekologii behawioralnej, obejmuje ciekawe i aktualne zagadnienia związane z wiekiem i starzeniem się, wpływem doświadczenia osobników na różne aspekty biologii i reprodukcji ptaków. Większość dotychczasowych podobnych prac dotyczyło głównie ptaków długożyjących, znacznie rzadziej małych ptaków o krótkim życiu. [...] przedstawione osiągnięcie naukowe stanowi ważny wkład w wiedzę związaną z ekologią i biologią rozrodu ptaków i spełnia warunki stawiane tego typu opracowaniom.” W opinii **dr. hab. Janusza Kłoskowskiego**, „publikacje zawarte w ocenianym osiągnięciu naukowym prezentują aktualną i nowoczesną tematykę naukową. [...] Traktując publikacje składające się na osiągnięcie naukowe jako pewną całość, należy przyznać, że testują one współczesne hipotezy, odpowiadając na wiele dotąd słabo wyjaśnionych problemów związanych z cechami historii życiowych.” Podobnie, **dr hab. Artur Goławski** stwierdził, że „wyniki prac stanowiących tzw. osiągnięcie naukowe stanowią cenny wkład w poznanie funkcjonowania populacji licznego gatunku jakim jest kos, ale trzeba je traktować także bardziej ogólnie odnosząc do innych gatunków, przynajmniej ptaków wróblowych. [...] Bez wątplenia dr Jankowiak przybliżył ciekawe aspekty życia kosów, dotychczas mało lub w ogóle nieznanne, a najciekawsze wyniki opublikował w najlepszych czasopismach branżowych.”

Wszyscy recenzenci zwrócili uwagę na fakt, że niezwykle cenny jest podstawowy materiał obserwacyjny będący podstawą publikacji składających się na osiągnięcie habilitacyjne dr. Jankowiaka, a więc wyniki wieloletnich, systematycznych badań miejskich kosów w Szczecinie. Jak zauważa **dr hab. Kłoskowski**, „takie ptasie „laboratorium”, w połączeniu z silną filopatrycznością badanej populacji jest warunkiem niezbędnym do analiz historii życiowych i ich powiązań z przeżywalnością czy sukcesem reprodukcyjnym.” Zarówno recenzenci jak i pozostali członkowie komisji mają świadomość, że habilitant nie był inicjatorem tych obserwacji ani – o czym już wspomniano powyżej – nie uczestniczył w wykonywaniu znacznej części tych obserwacji, które rozpoczęły się długo zanim zaczął pracę w ośrodku szczecińskim. Jednakże, jak pisze **dr hab. Kłoskowski**, „efektywne korzystanie z takich danych czy ze zorganizowanych już badań terenowych jest ważną umiejętnością badawczą.” **Dr hab. Goławski** stwierdził, że „sam zbiór materiału, w tym znakowanie ptaków było bardzo pracochłonne, choć w przypadku Habilitanta ograniczało się to zapewne do niewielkiej części prac terenowych. Natomiast opracowanie danych, skomplikowane analizy statystyczne połączone z wyliczeniem różnymi metodami przeżywalności ptaków, a w końcu przygotowanie manuskryptu do druku to już zasadniczo Jego praca.” Podobnie, **dr hab. Mitrus** napisał, że „publikacje cyklu opierają się na wieloletnim, bogatym materiale zebranym przez kilkuosobowy zespół z zastosowaniem różnorodnych metod terenowych i przeanalizowanym za pomocą zaawansowanych narzędzi statystycznych. Wskazuje to na umiejętność pracy w zespole, odpowiedni warsztat badawczy oraz dojrzałość naukową Habilitanta. [...] Co prawda, ze względu na wiek, nie mógł być autorem pomysłu w momencie rozpoczęcia badań (w 1996 r.), ale niewątpliwie mógł być pomysłodawcą opracowania i odpowiedniej analizy danych.” Członkowie komisji, **prof. dr hab. Jerzy Bańbura** i **dr hab. Jakub Kosicki** zwrócili uwagę, że po dołączeniu habilitanta do zespołu

szczeńskiego nie tylko znacząco wzrosła liczba publikacji opartych na tym programie badawczym, ale zwiększył się udział publikacji w czasopiśmie o wysokiej randze. W opinii członków komisji nie ulega więc wątpliwości, że to właśnie „habilitant był główną siłą napędową tych publikacji”. Opinię tę podzielił sekretarz komisji, **dr hab. Robert Czerniawski**. Przewodniczący komisji, **prof. dr hab. Paweł Koteja** zauważył, że obszarze badań przyrodniczych młodzi badacze mają zwykle tendencję do skupiania uwagi na wykonywaniu obserwacji i gromadzeniu danych. Tak więc oparcie własnego projektu na wykorzystaniu już istniejących danych do testowania interesujących hipotez, w połączeniu z umiejętnością wykorzystania zaawansowanych metod analitycznych, świadczy o dojrzałości habilitanta i zasługuje na wysoką ocenę.

Recenzenci nie przedstawili uwag krytycznych dotyczących kwestii merytorycznych, ale dwóch z nich zwróciło uwagę na niezbyt fortunne sformułowanie tytułu (bo praca dotyczyła raczej poziomu osobniczego niż populacyjnego), a także na fakt, że ostatnia z ośmiu prac składających się na osiągnięcie odbiega od wcześniejszych, bardzo spójnych tematycznie, więc jej włączenie do cyklu było słabo uzasadnione. Jednakże, wszyscy recenzenci i pozostali członkowie komisji zgodnie stwierdzili, że osiągnięcie habilitacyjne dr. Jankowiaka spełnia wszystkie wymagania ustawowe.

3. Ocena całego dorobku naukowego

Badania naukowe dr. Łukasza Jankowiaka dotyczą przede wszystkim różnych aspektów biologii kręgowców, głównie ptaków, mniej ssaków: faunistyki, ekologii, morfometrii, rozwoju. Ale habilitant jest także współautorem prac z całkiem odległych obszarów: eksperymentalnych prac prowadzonych na kleszczach, zgrupowań mięczaków w rzekach po zabiegach ich pogłębiania, a także rozpowszechnienia palenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży. Udział habilitanta w tych dodatkowych publikacjach polegał głównie na analizie danych i interpretacji wyników.

Na ogólny dorobek naukowy habilitanta składa się 31 prac (łącznie z 8 pracami stanowiącymi osiągnięcie naukowe) opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR. Ich łączny wskaźnik IF wynosi 46,50, sumaryczna liczba cytowań wynosiła 82 (Web of Science), a indeks Hirscha wynosił 6 (według baz Web of Science, zgodnie z treścią wniosku, co potwierdzili recenzenci). Oprócz tego habilitant opublikował 10 recenzowanych artykułów w czasopiśmie spoza listy JCR. Sumaryczna liczba punktów MNiSW całości dorobku naukowego dr. Jankowiaka wynosi 836. Zdecydowana większość prac, ukazała się po uzyskaniu stopnia doktora. Za działalność naukową habilitant uzyskał Nagrodę Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego za rok 2014 (II stopnia), 2015 (II stopnia), 2016 (II stopnia) i 2017 (I stopnia).

Aktywność konferencyjna habilitanta prezentuje się umiarkowanie. Jest autorem lub współautorem 4 wystąpień ustnych, w tym jednego wystąpienia ustnego na konferencji międzynarodowej. Pozostałe 4 wystąpienia konferencyjne to plakaty, z których trzy były prezentowane poza granicami Polski.

Wszyscy członkowie komisji zgodzili się, że słabym aspektem dorobku habilitanta jest brak sukcesów w zdobywaniu grantów w otwartych konkursach i brak doświadczenia w kierowaniu własnymi projektami badawczymi finansowanymi ze źródeł zewnętrznych.

Zarówno recenzenci jak i członkowie komisji uznali, że cały dorobek naukowy spełnia wymagania stawiane habilitantom.

4. Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego, organizacyjnego i współpracy międzynarodowej

Dr Łukasz Jankowiak wykazuje bardzo dużą aktywność dydaktyczną. Prowadził różnorodne zajęcia ze studentami na kierunkach Biologia, Ochrona Środowiska, Ochrona i Zarządzanie Środowiskiem, Mikrobiologia. Były to zajęcia z wielu dziedzin i o różnych formach – zarówno ćwiczenia jak i wykłady m.in. z takich przedmiotów jak ewolucja człowieka, zróżnicowanie świata zwierząt, metodyczne

podstawy oceny oddziaływania na środowisko, anatomia człowieka, choroby odzwierzęce, matematyka i statystyka. Świadczy to o szerokiej wiedzy i dydaktycznym zaangażowaniu habilitanta. Z przedstawionej dokumentacji wynika jednak, że nie pełnił funkcji opiekuna prac dyplomowych, magisterskich czy licencjackich. Był natomiast promotorem pomocniczym jednej pracy doktorskiej zakończonej obroną, a obecnie jest promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich.

Habilitant ma też znaczne osiągnięcia w popularyzacji nauki. Uczestniczył w siedmiu wydarzeniach, podczas których przedstawił referaty na tematy dotyczące biologii ptaków oraz płci człowieka. Wyniki jego badań ukazały się jako notki w czołowych dziennikach prasy zagranicznej (w Indiach i Kolumbii), a także na polskich portalach. Wyniki jego badań były też tematem dwóch audycji radiowych.

Dobrze przedstawia się działalność ekspercka dr. Jankowiaka. Jest on autorem lub współautorem 11 ekspertyz, opracowań i raportów mających na celu ocenę oddziaływania farm wiatrowych na awifaunę. Dr Jankowiak był zapraszany do wykonania recenzji 16 recenzji manuskryptów, w tym 14 w czasopismach indeksowanych w JCR.

Habilitant jest członkiem Zachodniopomorskiego Towarzystwa Przyrodniczego, Polskiego Towarzystwa Genetyki Konserwatorskiej oraz Goose Specialist Group. Nie był jednak członkiem komitetu organizacyjnego ani naukowego żadnej konferencji naukowej.

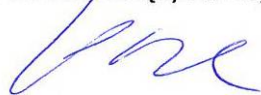
Dr Jankowski jeszcze jako student na poziomie licencjackim otrzymał półroczne stypendium z programu Sokrates-Erasmus na Uniwersytecie im. Jana Gutenberga w Moguncji. Jednakże, słabszym aspektem kariery naukowej dr. Jankowiaka jest brak długoterminowego stażu badawczego w renomowanym ośrodku zagranicznym. Odbył tylko jeden 3-miesięczny staż na Uniwersytecie Czarnogóry i odbył trzy kilkudniowe wizyty w Instytucie Parazytologii w Koszycach na Słowacji oraz w Holenderskim Instytucie Ekologii w Wageningen w Holandii. Kilka publikacji oraz opis dorobku świadczy jednak o tym, że habilitant jest zaangażowany we współpracę międzynarodową. Dr Jankowiak angażuje się natomiast intensywnie we współpracę naukową z uczonymi z licznych ośrodków w Polsce, zarówno naukowych jak i zaangażowanych w ochronę przyrody.

Zarówno recenzenci jak i członkowie komisji uznali, że dorobek dr. Jankowiaka w zakresie dydaktyki, popularyzacji nauki, aktywności organizacyjnej i współpracy międzynarodowej, spełnia wymagania stawiane habilitantom.

5. Wniosek końcowy

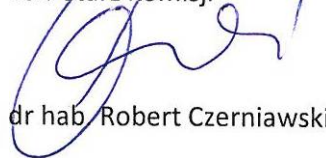
Komisja Habilitacyjna zgodnie uznała, że zarówno osiągnięcia naukowe jak i cały dorobek dr. Jankowiaka spełniają ustawowe warunki wymagane do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego. **Komisja składa wniosek do Rady Wydziału Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego o nadanie dr. Łukaszowi Jankowiakowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk przyrodniczych i ścisłych, w dyscyplinie nauk biologicznych.**

Przewodniczący Komisji

prof. dr hab. Paweł Koteja
Szczecin, 30.05.2019

Sekretarz Komisji

dr hab. Robert Czerniawski